

Kampus UG - BioBlitz 2014

część botaniczna

Joanna Gołębiowska

Joanna Kubiak

Magdalena Kubiak

Anna Kuczyńska

Małgorzata Łopacka

Naukowe Studenckie Koło Botaniczne „Ziolo”

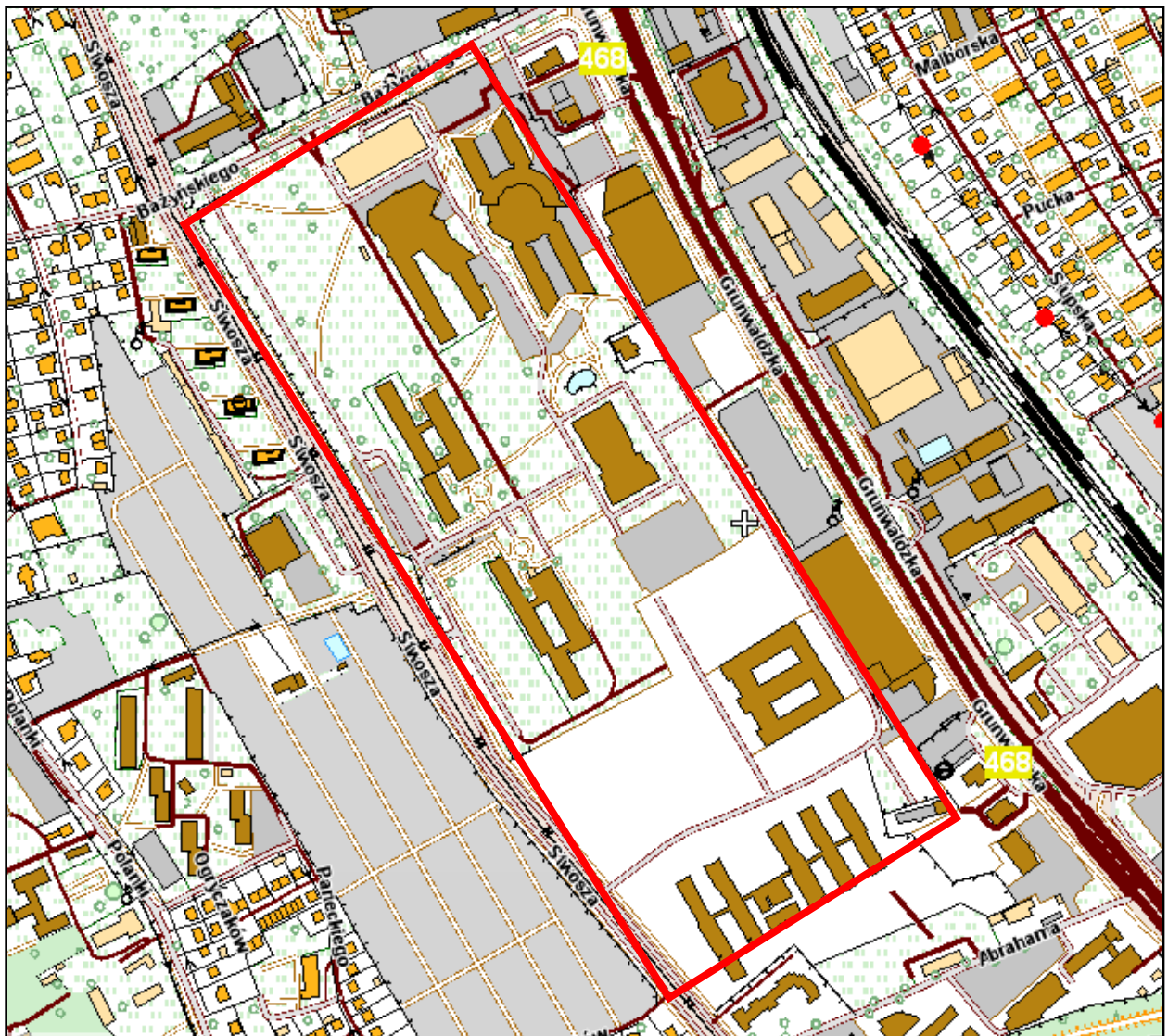
Katedra Taksonomii Roślin i Ochrony Przyrody

Wydział Biologii

Uniwersytet Gdański

Gdańsk 2014

W ramach akcji BioBlitz zorganizowanej przez Samorząd Studentów Wydziału Biologii w dniach 15 i 19 maja 2014 roku został zinwentaryzowany teren kampusu Uniwersytetu Gdańskiego. Obszar badań objął trawniki, rabaty i całą zieleń otaczającą Wydział Nauk Społecznych, Prawa i Administracji, Matematyki, Fizyki i Informatyki, Biologii, Chemii, Neofilologii oraz Bibliotekę Główną UG (Ryc. 1.). Powierzchnia zieleni zajmowanej na kampusie została obliczona na ok. 13,5ha, co stanowi ponad połowę powierzchni całego terenu. Podczas badań zastosowano metodę spisów florystycznych. Nazewnictwo roślin naczyniowych przyjęto wg Mirka i in. (2002).

Ryc. 1. Mapa kampusu UG z zaznaczonym na czerwono obszarem badań.

Na terenie kampusu UG zostało zidentyfikowane **205** taksonów roślin naczyniowych oznaczonych do gatunku oraz **27** taksonów oznaczonych do rodzaju z uwagi na liczne odmiany uprawne oraz brak w pełni wykształconych cech morfologicznych (badania zostały przeprowadzone poza szczytem sezonu wegetacyjnego). Najliczniej reprezentowane są rośliny okrytozalążkowe – 221 taksonów, nagozalążkowych stwierdzono 9 gatunków, zaś paprotników i skrzypów tylko po 1 gatunku. (Tab. 1.)

Tab. 1. Wykaz gatunków roślin naczyniowych odnotowanych w trakcie inwentaryzacji Kampusu UG w ramach akcji Kampus UG – BioBlitz 2014 r

GROMADA: EQUISETOPHYTA		
SKRZYPOWE		
Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska
1	<i>Equisetum arvense</i> L.	skrzyp polny

GROMADA: POLYPODIOPHYTA		
PAPROCIOWE		
Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska
1	<i>Matteuccia struthiopteris</i> (L.) Todaro	pióropusznik strusi

GROMADA: PINOPHYTA		
NAGOZALĄŻKOWE		
Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska
1	<i>Abies koreana</i> E. H. Wilson	jodła koreańska
2	<i>Ginkgo biloba</i> L.	miłorząb dwuklapowy
3	<i>Larix</i> Mill.	modrzew
4	<i>Picea abies</i> (L.) H.Karst	świerk pospolity
5	<i>Picea pungens</i> Engelm.	świerk kłujący
6	<i>Pinus mugo</i> Turra	sosna górską
7	<i>Pinus sylvestris</i> L.	sosna zwyczajna

8	<i>Pseudotsuga Carriere</i>	dagleżja
9	<i>Thuja occidentalis</i> L.	żywotnik zachodni

GROMADA: MAGNOLIOPHYTA OKRYTOZALĄŻKOWE		
Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska
1	<i>Acer campestre</i> L.	klon polny
2	<i>Acer negundo</i> L.	klon jesionolistny
3	<i>Acer platanoides</i> L.	klon zwyczajny
4	<i>Acer platanoides</i> L. 'Tharandt'	klon pospolity 'Tharandt'
5	<i>Acer pseudoplatanus</i> L.	klon jawor
6	<i>Achillea millefolium</i> L.	krwawnik pospolity
7	<i>Aegopodium podagraria</i> L.	podagrycznik pospolity
8	<i>Aesculus hippocastanum</i> L.	kasztanowiec zwyczajny
9	<i>Agrostis</i> L.	mietlica
10	<i>Alcea rosea</i> L.	malwa różowa
11	<i>Alnus incana</i> (L.) Moench	olsza szara
12	<i>Anagallis arvensis</i> L.	kurzyślad polny
13	<i>Anchusa arvensis</i> L.	farbownik polny
14	<i>Anchusa officinalis</i> L.	farbownik lekarski
15	<i>Arabidopsis thaliana</i> (L.) Heynh.	rzodkiewnik pospolity
16	<i>Arenaria serpyllifolia</i> L.	piaskowiec macierzankowy
17	<i>Arctium</i> L.	łopian
18	<i>Arrhenatherum elatius</i> (L.) P. Beauv. ex J. & C. Presl	rajgras wyniosły
19	<i>Artemisia vulgaris</i> L.	bylica pospolita
20	<i>Aster</i> L.	aster
21	<i>Barbarea vulgaris</i> W. T. Aiton	gorczycznik pospolity
22	<i>Bellis perennis</i> L.	stokrotka pospolita
23	<i>Berberis</i> L.	berberys
24	<i>Betula pendula</i> Roth	brzoza brodawkowata
25	<i>Brassica</i> L.	kapusta
26	<i>Bromus hordeaceus</i> L.	stokłosa miękka
27	<i>Bromus sterilis</i> L.	stokłosa płonna
28	<i>Bromus tectorum</i> L.	stokłosa dachowa
29	<i>Buddleja davidii</i> Franch.	omżyn Dawida
30	<i>Calluna vulgaris</i> (L.) Hull	wrzos zwyczajny
31	<i>Capsella bursa-pastoris</i> (L.) Medik.	tasznik pospolity

32	<i>Cardaminopsis arenosa</i> (L.) Hayek	rzeżusznik piaskowy
33	<i>Carduus acanthoides</i> L.	oset nastroszony
34	<i>Carpinus betulus</i> L. "Foliis Arg.-var. Pendula"	grab pospolity "Foliis Argenteovariegatis Pendula"
35	<i>Castanea sativa</i> Mill.	kasztan jadalny
36	<i>Centaurea cyanus</i> L.	chaber bławatek
37	<i>Cerastium arvense</i> L.	rogownica polna
38	<i>Cerastium dubium</i> (Bastard) O.Schwarz	rogownica lepka
39	<i>Cerastium holosteoides</i> Fr. em. Hyl.	rogownica pospolita
40	<i>Cerastium</i> L.	rogownica
41	<i>Cerastium tomentosum</i> L.	rogownica kutnerowata
42	<i>Cercidiphyllum japonicum</i> Siebold & Zucc.	grujecznik japoński
43	<i>Chaenomeles ×superba</i> (Frafm) Rehder.	pigwowiec pośredni
44	<i>Chaenomeles japonica</i> (Thunb.) Lindl. ex Spach.	pigwowiec japoński
45	<i>Chelidonium majus</i> L.	glistnik jaskółcze ziele
46	<i>Chenopodium album</i> L.	komosa biała
47	<i>Cirsium arvense</i> (L.) Scop.	ostrożeń polny
48	<i>Cirsium</i> Mill.	ostrożeń
49	<i>Claytonia perfoliata</i> Donn ex Willd.	klajtonia przesyta
50	<i>Conyza canadensis</i> (L.) Cronquist	konyza kanadyjska
51	<i>Cornus sanguinea</i> L.	dereń świdwa
52	<i>Coronilla varia</i> L.	cieciorka pstra
53	<i>Corylus avellana</i> L.	leszczyna pospolita
54	<i>Cotoneaster integerrimus</i> Medik	irga zwyczajna
55	<i>Cotoneaster lucidus</i> Schtdl.	irga błyszcząca
56	<i>Crataegus laevigata</i> (Poir.) DC.	głóg dwuszyjkowy
57	<i>Crataegus</i> L.	głóg
58	<i>Dactylis glomerata</i> L.	kupkówka pospolita
59	<i>Daucus carota</i> L.	marchew zwyczajna
60	<i>Diplotaxis muralis</i> (L.) D.C.	dwurząd murowy
61	<i>Diplotaxis tenuifolia</i> (L.) D.C.	dwurząd wąskolistny
62	<i>Dipsacus fullonum</i> L.	szczęć pospolita
63	<i>Echinops sphaerocephalus</i>	przegorzan kulisty
64	<i>Echium vulgare</i> L.	źmijowiec zwyczajny
65	<i>Elaeagnus umbellata</i> Thunb.	oliwnik baldaszkowy
66	<i>Elymus repens</i> L.	perz właściwy
67	<i>Erodium cicutarium</i> (L.) L`Her.	iglica pospolita
68	<i>Erysimum cheiranthoides</i> L.	pszonak drobnokwiatowy
69	<i>Euphorbia esula</i> L.	wilczomlec lancetowaty
70	<i>Euphorbia</i> L.	wilczomlec

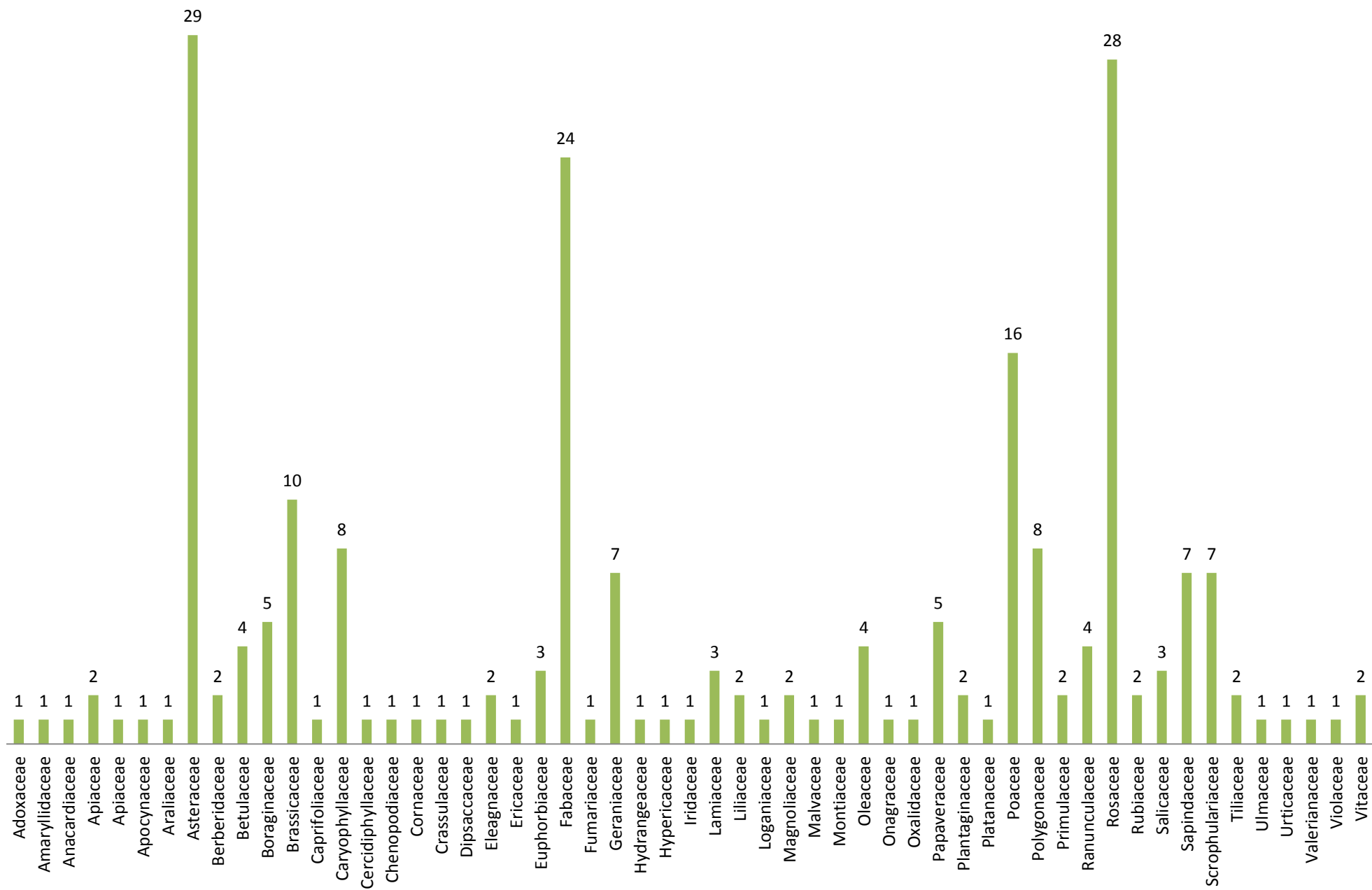
71	<i>Euphorbia peplus</i> L.	wilczomleczeń ogrodowy
72	<i>Fagus sylvatica</i> L.	buk zwyczajny
73	<i>Fallopia convolvulus</i> (L.) Á. Löve	rdestówka powojowata
74	<i>Festuca arundinacea</i> Schreb.	kostrzewa trzcinowata
75	<i>Festuca pratensis</i> Huds.	kostrzewa łąkowa
76	<i>Festuca rubra</i> L.	kostrzewa czerwona
77	<i>Forsythia</i> Vahl	forsycja
78	<i>Fraxinus excelsior</i> L.	jesion wyniosły
79	<i>Fumaria capreolata</i> L.	dymnica wielkokwiatowa
80	<i>Galium aparine</i> L.	przytulia czepna
81	<i>Galium mollugo</i> L.	przytulia pospolita
82	<i>Geranium lucidum</i> L.	bodziszek lśniący
83	<i>Geranium molle</i> L.	bodziszek kosmaty
84	<i>Geranium pusillum</i> L.	bodziszek drobny
85	<i>Geranium robertianum</i> L.	bodziszek cuchnący
86	<i>Geranium</i> L.	bodziszek
87	<i>Glaucium</i> Mill.	siwiec
88	<i>Glechoma hederacea</i> L.	bluszcz kurdybanek
89	<i>Hedera helix</i> L.	bluszcz pospolity
90	<i>Helianthus tuberosus</i> L.	słonecznik bulwiaty
91	<i>Hieracium pilosella</i> L.	jastrzębiec kosmaczek
92	<i>Hippophaë rhamnoides</i> L.	rokitnik zwyczajny
93	<i>Holcus lanatus</i> L.	kłósówka wełnista
94	<i>Holcus mollis</i> L.	kłósówka miękka
95	<i>Hydrangea paniculata</i> Siebold 'Phantom'	hortensja bukietowa 'Phantom'
96	<i>Hypericum perforatum</i> L.	dziurawiec zwyczajny
97	<i>Hypochaeris radicata</i> L.	prosienicznik szorstki
98	<i>Iris pseudacorus</i> L.	kosaciec żółty
99	<i>Lamium album</i> L.	jasnota biała
100	<i>Lamium purpureum</i> L.	jasnota purpurowa
101	<i>Lathyrus</i> L.	groszek
102	<i>Leontodon</i> L.	brodawnik
103	<i>Leucanthemum vulgare</i> Lam.	jastrun właściwy
104	<i>Liriodendron tulipifera</i> L.	tulipanowiec amerykański
105	<i>Lolium perenne</i> L.	żylica trwała
106	<i>Lonicera</i> L.	wiciokrzew
107	<i>Lupinus polyphyllus</i> L.	łubin trwały
108	<i>Magnolia sieboldii</i> K. Koch	magnolia Siebolda
109	<i>Mahonia aquifolium</i> (Pursh) Nutt.	mahonia pospolita

110	<i>Malus domestica</i> Borkh.	jabłoń domowa
111	<i>Matricaria chamomilla</i> L.	rumianek pospolity
112	<i>Matricaria discoidea</i> DC.	rumianek bezpromieniowy
113	<i>Matricaria maritima</i> L. ssp. <i>inodora</i> (K. Koch) Soó	maruna bezwonna
114	<i>Medicago falcata</i> L.	lucerna sierpowata
115	<i>Medicago x varia</i> Martyn	Lucerna mieszańcowa
116	<i>Melilotus albus</i> Medik.	nostrzyk biały
117	<i>Melilotus officinalis</i> (L.) Pallas	nostrzyk żółty
118	<i>Myosotis arvensis</i> (L.) Hill	niezapominajka polna
119	<i>Narcissus</i> L.	narcyz
120	<i>Oenothera</i> L.	wiesiołek
121	<i>Onopordum acanthium</i> L.	popłoch pospolity
122	<i>Ornithogalum umbellatum</i> L.	śniedek baldaszkowaty
123	<i>Oxalis stricta</i> L.	szczawik żółty
124	<i>Papaver argemone</i> L.	mak piaskowy
125	<i>Papaver dubium</i> L.	mak wątpliwy
126	<i>Papaver rhoeas</i> L.	mak polny
127	<i>Parthenocissus quinquefolia</i> (L.) Planch.	winobluszcz pięciolistkowy
128	<i>Pelargonium</i> L'Hér.	pelargonia
129	<i>Plantago lanceolata</i> L.	babka lancetowata
130	<i>Plantago major</i> L.	babka zwyczajna
131	<i>Platanus</i> L.	platan
132	<i>Poa annua</i> L.	wiechlina roczna
133	<i>Poa pratensis</i> L.	wiechlina łąkowa
134	<i>Poa trivialis</i> L.	Wiechlina zwyczajna
135	<i>Populus tremula</i> L.	topola osika
136	<i>Populus x canadensis</i> Moench 'Serotina Aurea'	topola kandyjska 'Serotina Aurea'
137	<i>Potentilla anserina</i> L.	pięciornik gęsi
138	<i>Potentilla argentea</i> L.	pięciornik srebrny
139	<i>Potentilla fruticosa</i> L.	pięciornik krzewiasty
140	<i>Primula elatior</i> (L.) Hill.	pierwiosnek wyniosły
141	<i>Prunus avium</i> L.	wiśnia ptasia
142	<i>Prunus domestica</i> L. subsp. <i>syriaca</i> (Borkh.) Janch. var. <i>cerea</i>	śliwa mirabelka
143	<i>Prunus laurocerasus</i> L.	laurowiśnia wschodnia
144	<i>Prunus laurocerasus</i> L. 'caucasica'	laurowiśnia wschodnia 'caucasica'
145	<i>Pyrus communis</i> L.	grusza pospolita
146	<i>Pyrus</i> L.	grusza
147	<i>Quercus robur</i> L.	dąb szypułkowy
148	<i>Ranunculus acris</i> L.	jaskier ostry

149	<i>Ranunculus lanuginosus</i> L.	jaskier kosmaty
150	<i>Ranunculus repens</i> L.	jaskier rozłogowy
151	<i>Ranunculus scleratus</i> L.	jaskier jadowity
152	<i>Reynoutria xbohemica</i> Chrtek & Chrtkova	rdestowiec czeski
153	<i>Reynoutria sachalinensis</i> (F. Schmidt) Nakai	rdestowiec sachaliński
154	<i>Rhus typhina</i> L.	sumak octowiec
155	<i>Ribes uva-crispa</i> L.	porzeczka agrest
156	<i>Robinia pseudoacacia</i> L.	robinia akacja
157	<i>Rosa canina</i> L.	róża dzika
158	<i>Rosa corymbifera</i> Borkh.	
159	<i>Rosa rugosa</i> Thunb.	róża pomarszczona
160	<i>Rosa</i> L.	Róża
161	<i>Rubus caesius</i> L.	jeżyna popielica
162	<i>Rubus</i> L.	jeżyna
163	<i>Rumex acetosa</i> L.	szczaw zwyczajny
164	<i>Rumex acetosella</i> L.	szczaw polny
165	<i>Rumex crispus</i> L.	szczaw kędzierzawy
166	<i>Rumex thyrsoiflorus</i> Fingerh.	szczaw rozpierzchły
167	<i>Rumex</i> L.	szczaw
168	<i>Salix alba</i> L.	wierzba biała
169	<i>Sedum acre</i> L.	rozchodnik ostry
170	<i>Senecio jacobaea</i> L.	starzec jakubek
171	<i>Senecio vernalis</i> Waldst. & Kit.	starzec wiosenny
172	<i>Senecio vulgaris</i> L.	starzec zwyczajny
173	<i>Sisymbrium officinale</i> (L.) Scop.	stulisz lekarski
174	<i>Solidago canadensis</i> L.	nawłóć kanadyjska
175	<i>Solidago gigantea</i> Aiton	nawłóć późna
176	<i>Sorbus aucuparia</i> L.	jarząb pospolity
177	<i>Sorbus</i> L. 'Nevezhinskaja'	jarząb 'Nevezhinskaja'
178	<i>Spiraea japonica</i> L.	tawułą japońska
179	<i>Spiraea</i> L. 'Arguata'	tawuła wczesna
180	<i>Spiraea x vanhouttei</i>	tawuła van Houtte'a
181	<i>Stellaria graminea</i> L.	gwiazdnica trawiasta
182	<i>Stellaria media</i> (L.) Vill.	gwiazdnica pospolita
183	<i>Symphytum officinale</i> L.	żywokost lekarski
184	<i>Syringa meyeri</i> 'Palibin'	lilak Meyera 'Palibin'
185	<i>Syringa vulgaris</i> L.	lilak pospolity
186	<i>Tanacetum vulgare</i> L.	wrotycz pospolita
187	<i>Taraxacum officinale</i> F. H. Wigg.	mniszek pospolity

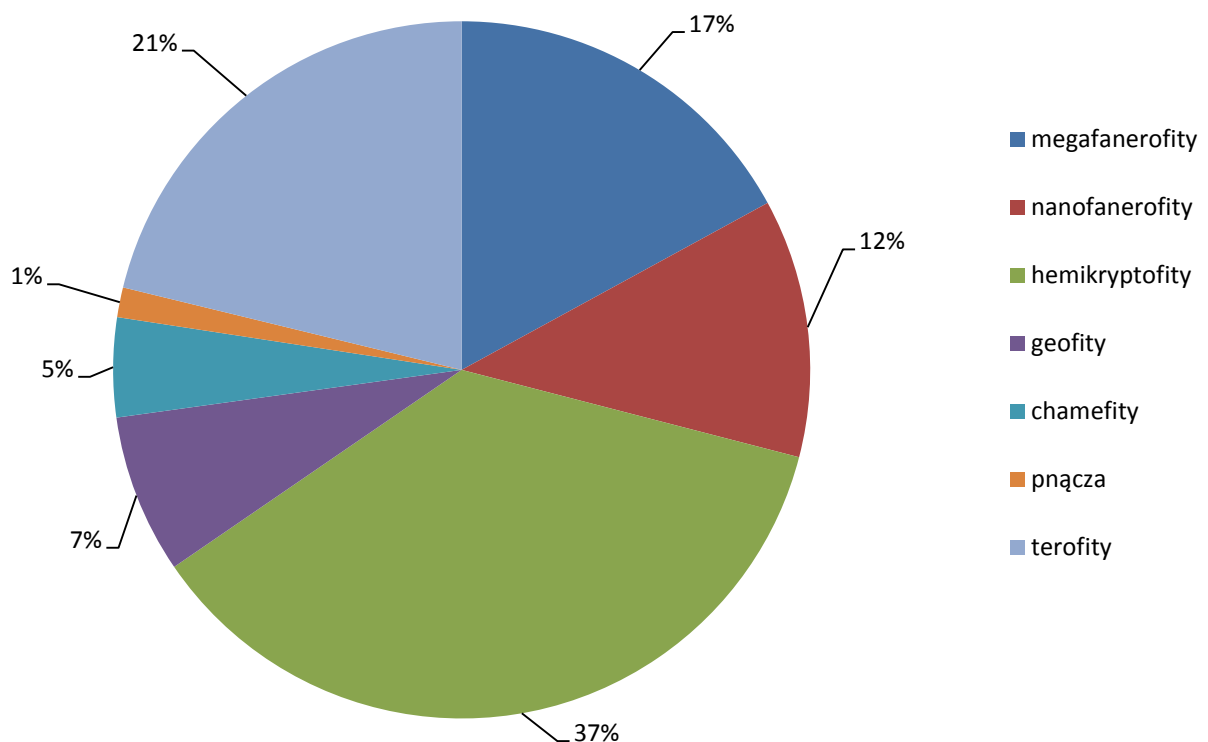
188	<i>Thlaspi arvense</i> L.	tobołki polne
189	<i>Tilia cordata</i> Mill	lipa drobnolistna
190	<i>Tilia platyphyllos</i> L.	lipa szerokolistna
191	<i>Tragopogon pratensis</i> L. subsp. <i>minor</i>	kozibród łąkowy
192	<i>Trifolium arvense</i> L.	koniczyna polna
193	<i>Trifolium campestre</i> Schreb.	koniczyna różnoognkowa
194	<i>Trifolium hybridum</i> L.	koniczyna białoróżowa
195	<i>Trifolium medium</i> L.	koniczyna pogięta
196	<i>Trifolium pratense</i> L.	koniczyna łąkowa
197	<i>Trifolium repens</i> L.	koniczyna biała
198	<i>Tulipa</i> L. sp. div.	tulipan
199	<i>Tussilago farfara</i> L.	podbiał lekarski
200	<i>Ulmus glabra</i> Huds.	wiąz górski
201	<i>Urtica dioica</i> L.	pokrzywa zwyczajna
202	<i>Valerianella carinata</i> Loisel	roszpunka ostrogrzbiecista
203	<i>Verbascum nigrum</i> L.	dziewanna pospolita
204	<i>Verbascum phlomoides</i> L.	dziewanna kutnerowata
205	<i>Veronica arvensis</i> L.	przetacznik polny
206	<i>Veronica chamaedrys</i> L.	przetacznik ożankowy
207	<i>Veronica persica</i> Poir.	przetacznik perski
208	<i>Veronica polita</i> Fr.	przetacznik lśniący
209	<i>Veronica</i> L.	przetacznik
210	<i>Viburnum opulus</i> L.	kalina koralowa
211	<i>Vicia angustifolia</i> L.	wyka wąskolistna
212	<i>Vicia articulata</i> Hornem.	wyka jednokwiatowa
213	<i>Vicia cracca</i> L.	wyka ptasia
214	<i>Vicia hirsuta</i> (L.) Gray	wyka drobnokwiatowa
215	<i>Vicia sativa</i> L.	wyka siewna
216	<i>Vicia sepium</i> L.	wyka płotowa
217	<i>Vicia tetrasperma</i>	wyka czteronasienna
218	<i>Vicia villosa</i> Roth.	wyka kosmata
219	<i>Vinca minor</i> L.	barwinek pospolity
220	<i>Viola arvensis</i> Murr.	fiótek polny
221	<i>Vitis vinifera</i> L.	winorośl właściwa

Bioróżnorodność ta reprezentowana jest najliczniej przez trzy rodziny: **Asteraceae** 29 taksonów, **Rosaceae** 28 taksonów oraz **Fabaceae** 24 taksony. Poniższy wykres (Ryc. 2.) przedstawia wykaz i udział poszczególnych rodzin.

Ryc. 2. Liczebność rodzin.

Wśród form życiowych zaobserwowanych taksonów zdecydowanie przeważają **hemikryptofity** (79 taksonów), ale też spory udział mają **fanerofity** (57 taksonów). Ponadto odnotowano 46 **terofitów**, 16 **geofitów**, 10 **chamefitów** oraz 3 **pnącza** (bluszcz pospolity (*Hedera helix* L.) winobluszcz pięciolistkowy (*Parthenocissus quinquefolia* (L.) Planch.) winorośl właściwa (*Vitis vinifera* L.)) (Ryc. 3.)

Ryc. 3. Procentowy udział form życiowych wg klasyfikacji Raunkiera.

Wśród zidentyfikowanych taksonów 52 uznawanych jest za **lecnicze**, 14 za **trujące** i 12 mające **obydwa działania**.

Gatunki specjalnej troski

Na terenie kampusu UG odnotowano pięć gatunków roślin pod **ochroną ścisłą**:

(wg. Klucz do oznaczania roślin naczyniowych Polski niżowej)

- barwinek pospolity (*Vinca minor* L.)
- bluszcz pospolity (*Hedera helix* L.)
- pióropusznik strusi (*Matteuccia struthiopteris* L.) Todaro)
- rokitnik zwyczajny (*Hippophaë rhamnoides* L.)
- śniedek baldaszkowaty (*Ornithogalum umbellatum* L.)

oraz dwa gatunki objęte **ochroną częściową**:

- pierwiosnek wyniosły (*Primula elatior* (L.) Hill.)
- kalina koralowa (*Viburnum opulus* L.)

Gatunki inwazyjne

Na badanym obszarze wystąpiły następujące gatunki uważane za inwazyjne:

(wg. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2011 r. w sprawie listy roślin i zwierząt gatunków obcych, które w przypadku uwolnienia do środowiska przyrodniczego mogą zagrozić gatunkom rodzimym lub siedliskom przyrodniczym)

- klon jesionolistny (*Acer negundo* L.)
- rdestowiec czeski (*Reynoutria ×bohemica* Chrtek & Chrtkova)
- rdestowiec sachaliński (*Reynoutria sachalinensis* (F. Schmidt) Nakai)

W spektrum ekologicznym flory dominują gatunki nieleśne, głównie ruderalne i ubikwistyczne. Florę wzbogacają dodatkowo taksony uprawne i hodowlane sprowadzone umyślnie przez człowieka.

Teren kampusu UG charakteryzuje dość bogata flora, jest to związane m.in. z wprowadzaniem przez człowieka obcych gatunków. Jednakże jednocześnie zinwentaryzowana flora poddawana jest silnej presji antropogenicznej zarówno przez koszenie, podcinanie, wrywanie, wydeptywanie, jak i wprowadzanie obcych gatunków w tym inwazyjnych tj. klon jesionolistny (*Acer negundo* L.).

Literatura:

- MIREK Z., PIĘKOŚ-MIRKOWA H., ZAJĄC A., ZAJĄC M., 2002, Flowering plants and pteridophytes of Poland. A checklist. Krytyczna lista roślin naczyniowych Polski. – W: Mirek Z. (red.) Biodiversity of Poland. Różnorodność biologiczna Polski. 1: 1-442. Instytut Botaniki im. W. Szafera PAN, Kraków.
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2011 r. w sprawie listy roślin i zwierząt gatunków obcych, które w przypadku uwolnienia do środowiska przyrodniczego mogą zagrozić gatunkom rodzimym lub siedliskom przyrodniczym. Dz. U. Nr 210, poz. 1260.
- RUTKOWSKI L., 2004, Klucz do oznaczania roślin naczyniowych Polski niżowej. PWN, Warszawa.
- JAGER E. J. MULLER F. RITZ C. M. WELK E. WESCHE K. 2013. Rothmaler. Exkursionsflora von Deutschland. Springer Spektrum. Tom. 12. Auflage. Berlin.